

ยกวัสดุไทยก่อ บ้านก้อนตัน : ชาติพันธุ์ภาษาอาเซียน

สุนทร คำยอด
อาจารย์ คณบดีศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

291908

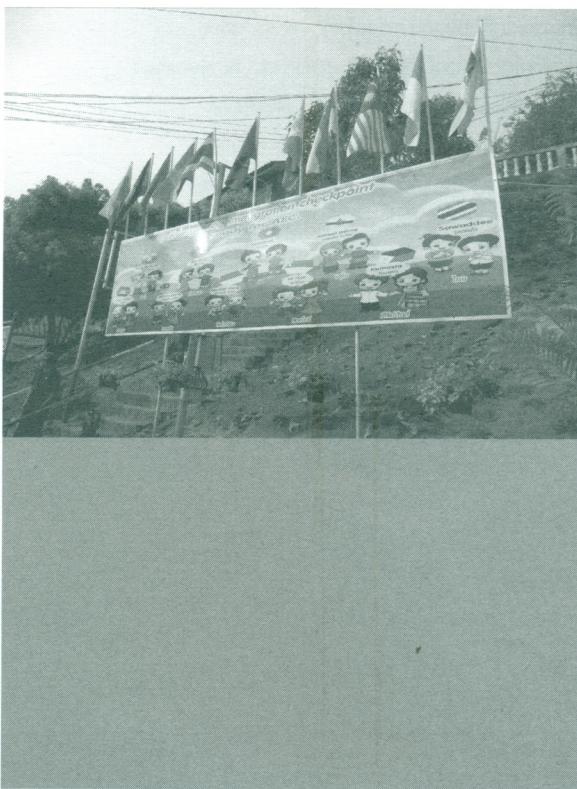
บทนำ : กระถางอาเซียนฟิเวอร์ จากการตระหนัก สู่ความ
ตระหนก

ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในพุทธศักราช 2558 นำมายังความตระหนักรถึงภาระอันยิ่งใหญ่ที่ต้องเตรียมตัวให้พร้อม ไม่ว่าจะหันไปทางใดก็ล้วนแต่มีป้ายประชาคมอาเซียน ต้องมีคำว่า อาเซียนเพ้าไปรวมกับทุกกิจกรรม แม้ว่ากิจกรรมที่จัดจะไม่เกี่ยวข้อง กับอาเซียนเลยก็ตาม ภาคการศึกษา ดูจะตระหนักรื่องนี้ดีกว่าจะ เที่้่นได้จากการประดับงด ให้เด็กมาแต่งตัวเป็นชาติสมาชิกประชาคม อาเซียน ให้พูดภาษาอาเซียน ซึ่งคงหนีไม่พ้นคำว่าสวัสดี ขอบคุณ ลาก่อน อะไรทำนองนั้น ผู้เขียนไม่ได้ตำหนินิ่ว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็น เรื่องไร้สาระ เพราะถือคิดที่ว่า “มีดีกว่าไม่มี” เพราะอย่างน้อยก็ เป็นการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมนี้ แม้ว่าจะเข้าถึงเพียงใบและเปลือกไม้ถึงแก่นและกระพี้กตาม เพราะ อย่างน้อยการเรียนรู้ประเทศอื่นจะทำให้ประเทศไทยลดอัตตาที่ยึด มั่นว่าตนเหนือกว่าประเทศรอบข้าง ทัศนคติที่เห็นอกว่าของ ประเทศไทยมาจาก วากحرอม “ไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศใด” แล้วทำให้สำคัญตันผิดไป หลงว่าตนดีโดยไม่ลืมทูลีมตา

กระถางอาเซียนนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่องบประมาณ ภาครัฐอีกด้วย เพราะหน่วยงานราชการ หรือผู้บริหารองค์กร ต่างๆ หันกลับมาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน แทนที่จะไปดูงาน

ในกลุ่มประเทศยุโรป อเมริกา หรือแม้แต่ญี่ปุ่น ซึ่งค่าใช้จ่ายสูง การดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียนจะมีประโยชน์มากเนื่องจากมีบริบทคล้ายคลึงกับประเทศไทย และสามารถนำมาปรับใช้ได้จริง ที่กล่าวมาดียาวเพื่อสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานทางการศึกษาภาครัฐก็ได้ตระหนักในกระแสอาเซียนจนเกินไป จนกลายเป็นความตระหนกหรืออาจเรียกว่า “ต้นอาเซียน” นำภาพของ สหภาพยุโรป (European Union) มาเป็นบรรทัดฐาน ซึ่งอาเซียนคงยังไม่มีความร่วมมือขั้นสูงในระดับนั้น บางท่านกล่าวเรื่องแรงงานเสรีที่หมุนเวียนในภูมิภาคนี้ หากท่านสังเกตให้ดี เรื่องประมงเป็นคนงานสัญชาติใด พนักงานที่ทำความสะอาดคนงานก่อสร้างเป็นคนสัญชาติใด ตามถนนทางมีภาษาอื่นหรือไม่ หากท่านพินิจพิเคราะห์ให้ดีจะเห็นได้ว่าอาเซียนเริ่มขึ้นนานแล้ว ไม่ใช่จะเกิดขึ้นในพุทธศักราช 2558 เมื่อกาลีขึ้นนานแล้วท่านผู้อ่านจะกล่าวอะไร

ที่เขียนมาดียาวขนาดนี้เพื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงกระแสอาเซียนฟีเวอร์ ที่คงอยู่ในสังคมไทย หากการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจ ประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างยั่งยืนคือการเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย เมื่อเรียนรู้และยอมรับ ให้เกียรติ อย่าอ้างความเหนือกว่าเพื่อข่มประเทศต่างๆ รอบข้างซึ่งไม่เป็นผลดีอะไร ต่อประเทศไทย บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศลาวซึ่งที่เรามักกล่าวว่าเป็นเพื่อนบ้าน และบางครั้ง ก็กล่าวว่าเป็นบ้านที่เมืองน้อง หากวันนี้เราเรียนรู้เรื่องพื้นท้องของเราได้เพียงใด ซึ่งบทความนี้จะกล่าวถึงบ้านก้อนดิน ในแขวงบ่อแก้ว ซึ่งคนในหมู่บ้านเป็นกลุ่มชาติพันธ์ไทลื้อ แม้ว่าจะคงวิถีแห่งไทลื้อ อันเรียบง่ายไว้ หากแรงงานหนุ่มสาวในหมู่บ้านต่างหันมาทำงานในประเทศไทย และรู้จักประเทศไทย รู้จักคนไทยมากกว่า เรารู้จักประเทศไทยเสียอีก

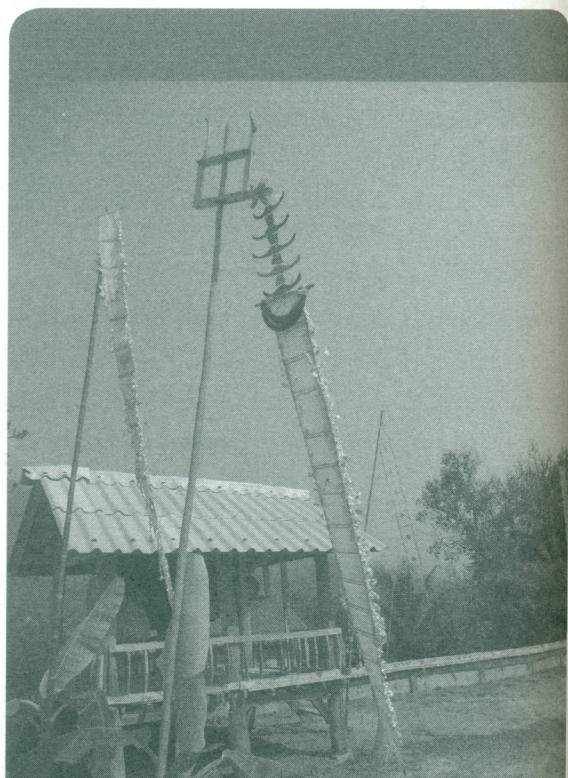

นั่งเรือเลาเริ่มโขง : ครุนกิต พินจปัญหา แม่น้ำโขงสายเลือดใหญ่แห่งอาเซียน

ลำน้ำโขงที่มีแหล่งกำเนิดจากเทือกเขาทิเบต จีน ลาว พม่า ไทย กัมพูชา และเวียดนาม สายน้ำโขงในวันนี้ยังคงความยิ่งใหญ่ เป็นพลังของธรรมชาติ แต่ความยิ่งใหญ่ของลำน้ำยังต้องยอมรับอย่าง ระบบทางน้ำ “ต้นหายา” ของมนุษย์ที่ต้องการอาชานะทุกสิ่ง ทุกอย่าง สิ่งที่เป็นรูปธรรมในการอาชานะธรรมชาติของมนุษย์ หากย้อนไปสมัยโบราณนิคม ฝรั่งเศสพยายามจะระเบิดกาหะเพื่อกลายลำน้ำโขงความพยายามครั้งนั้นก็ไม่เป็นผล แต่ร้อยปีผ่านมาคนในภูมิภาคเองกลับทำลายสายเลือดใหญ่ของตนผ่านโครงการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำโขงจำนวน 12 แห่ง เพื่อนำมาตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือเขื่อน “ไซยะบูรี” (Xayaburi Dam) ที่กำลังถูกคัดค้านอย่างหนักในปัจจุบัน ทำโครงการนี้สำเร็จวิธีชีวิตริมแม่น้ำโขงที่ส่งงามคงกล้ายเป็นเพียงภาพถ่ายและความทรงจำท่านนั้น

การคัดค้านการสร้างเขื่อนไซยะบูรี ซึ่งเป็นเพียงหนึ่งในสิบสองเขื่อนที่กำลังจะก่อสร้างในเร็ววัน หากเขื่อนนี้สำเร็จ วิธีชีวิตริมโขง ที่ผู้พื้นที่จะถูกบังคับเปลี่ยนชีวิตริมแม่น้ำโขง หลายชั่วโมง ลำน้ำโขงแห่งนี้ใหม่มาชั่วนาตาป ผ่านร้อนผ่านหนาว กีเคราคั่ง หากน้ำโขงพุดได้ดีคงสามารถบอกเล่าเรื่องราวได้อ่น พรั่งพรู ถึงวันอันตรายพร่างและเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข แต่หากวันนี้เรือถูกทำร้ายจากน้ำมีมนุษย์ที่เรือได้อุบัติ แม่น้ำโขง จะเจ็บปวดเพียงใดครับบ้างจะรู้

ชาวบ้านลุ่มน้ำโขงตั้งพาณิชย์ต่อต้านโครงการที่มา น้ำแม่ก้า จะเป็นรอง เมื่อมีน้ำไม่ซักไปจัดไม่ชุ่ง บางครั้งได้ใช้การเข้าครอบครองเพื่อใช้อำนาจของมีน้ำในการต่ออ่านจากภาครัฐ การสร้างเขื่อนในแม่น้ำ แต่ละครั้งนำมาซึ่งหายนะมากมาย เพราะชีวิตของมนุษย์นั้นผูกอยู่ กับพื้นที่ เมื่อพลักเข้าออกจากพื้นที่เท่ากับการทำลายล้างพื้นที่

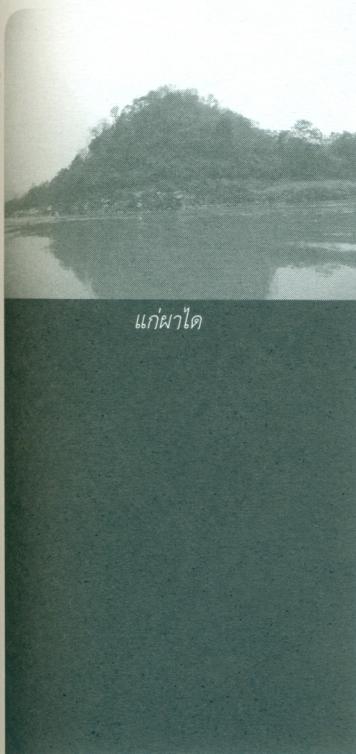
วัฒนธรรมอุ่งถ่องรากถอนโคน และนำไปสู่สิ่งที่ดี “เริ่ราก” แม้กระนั้นมนุษย์ซึ่งเปรียบเหมือนเด็กเมื่อawanชินอาจหาญเข้าต่อกรกับธรรมชาติ และหลายครั้งธรรมชาติก็โจาคินและสั่งสอนให้บทเรียน สักวันหนึ่งแม่น้ำโขงก็จะให้บทเรียนแก่มนุษย์ และท่วงว่าโครงการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่จะถูกยกเลิกไปในเร็ววัน เพื่อสูญเสียหònแลและเพื่อแผ่นแม่น้ำโขงสายเดือดสายชีวิตแห่งอาเซียน

ผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหา และผลกระทบเรื่องการสร้างเขื่อนอย่างยึดมั่น เพราะหากเขื่อนใช้ยะบุรีเกิดขึ้นจริงบ้านก้อนตันน่าจะได้รับผลกระทบเช่นกัน เนื่องจากเขื่อนนี้ตั้งอยู่ในแขวงไซยะบุรี ซึ่งห่างจากหลวงพระบาง เมืองมรดกโลกประมาณ 80 กิโลเมตร หลักภูมิอาจทั่วติง ว่าการสร้างเขื่อนก็มีประโยชน์เช่นกัน ข้อนี้ผู้เขียนก็ไม่ขัดข้อง เพราะอย่างน้อยบริษัทผู้รับเหมาที่เป็นบริษัทของคนไทย และคนไทยจะได้ใช้ไฟฟ้าในราคากลางๆ จากประเทศลาว และคาดว่าโครงการนี้จะช่วยให้ประชาชนสามารถพัฒนาจากความยากจน หากผลประโยชน์เหล่านี้ต้องแลกมาด้วยการสูญเสียวิถีชีวิตแบบดังเดิมไปโครงการนั้นไม่ควรเกิดขึ้นเช่นกัน

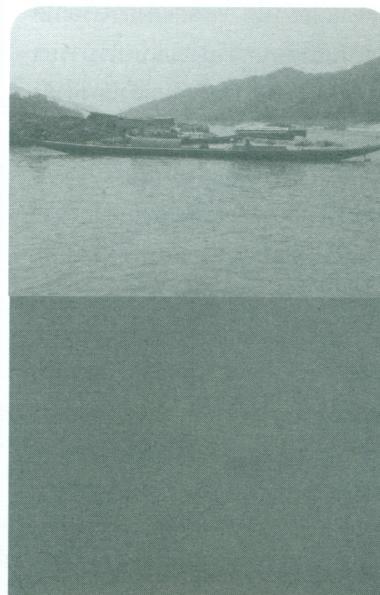
ยอมรับบ้านก้อนตันน์ แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

บ้านก้อนตันน์ ตั้งอยู่ในแขวงบ่อแก้ว หากนั่งแต่การเดินทางทางรถไม่สะดวก เท่ากับการสัญจารทางเรือเนื่องจากหมู่บ้านนี้อยู่ติดริมแม่น้ำโขง หากท่านต้องการเดินทางไปยังหมู่บ้านดังกล่าวต้องลงท่าเรือที่อำเภอเชียงของ ไปยังเมืองหัวยทรัย แขวงบ่อแก้ว แล้วนั่งรถโดยสารไปท่าเรืออีกประมาณ 10 กิโลเมตรแล้วลงเรือที่ท่าเรือเพื่อมุ่งหน้าไปยังบ้านก้อนตันน์ การเดินทางทางน้ำนี้นับว่าเป็นการเดินทางที่ปลอดภัย และลิ่งหนึ่งที่หายไปได้ในเมืองใหญ่นั่นคือ “ความช้า” เมื่อเรือเริ่มแล่นอย่างช้าๆ ทุกอย่างรอบกายของเราดูจะช้าลงเป็นลำดับ ซึ่งต่างจากในเมืองใหญ่ ที่ทุกอย่างรวดเร็วนามีเวลาได้อยู่กับตัวเองสักเท่าไหร่ เรื่องของราคายัง แล่นออกจากราคามุ่งสู่บ้านก้อนตันน์อย่างช้าๆ ผ่านเนินทรายและโขดหินที่สวยงาม แบลกดตามหัวอันตรายสำหรับเดินเรือที่ไม่คุ้นชิน เส้นทาง ระหว่างทางมีเรือลำใหญ่ที่บรรทุกของหนักแล่นผ่านลำแล้วลำเล่า มีคนเคยบอกว่าคนขับเรืออย่างนี้ต้องอาศัยความชำนาญมาก และสามารถทำรายได้อย่างงาม เพราะเมื่อถึงที่หมายในประเทศไทยแล้วก็นั่งเรือรีวกลับมาเพื่อขับเรือลำใหม่ไปส่งวนเรียนอย่างนี้อยู่เรื่อยๆ และถ้าวันหนึ่งน้ำโขงที่เข้ารัฐกัมพูชาไม่เหมือนเช่นเดิม พากษาจะทำอย่างไร

เมื่อئั่งเรือสักพักจะพบเห็นสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 ซึ่งจะข้ามจากบ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ราชอาณาจักรไทย ไปยังบ้านหัวยทรัย ประชาชนลาว หากคาดคะเนด้วยสายตาจะสร้างเสร็จได้ในเร็ววัน และคงไม่ต้องใช้เรือข้ามฟากอีกต่อไป สามารถใช้รถข้ามได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเชื่อมต่อกับเส้นทาง R3A ที่ประเทศไทยสร้างขึ้นและสามารถติดต่อกับจีนได้ด้วยอย่างสะดวก โดยผ่านแขวงบ่อแก้ว แขวงหลวงน้ำทา และเข้าสู่มณฑลยูนนานของประเทศไทยได้อย่างสะดวก หากพิจารณาอย่างพิจารณา ก็น่าจะเป็นเรื่องดีหากความจริงมันเป็นเช่นนั้น จากข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free trade area, FTA) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่าเกษตรไทยได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็น กระทเที่ยม ส้ม ลำไย และสินค้าเกษตรประเภท อื่นๆ ที่จีนสามารถผลิตได้ และเส้นทางนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ความพยายามของประเทศไทยที่พยายาม

แก่งผาໄດ

สะพานข้ามแม่น้ำโขงที่กำลังก่อสร้าง

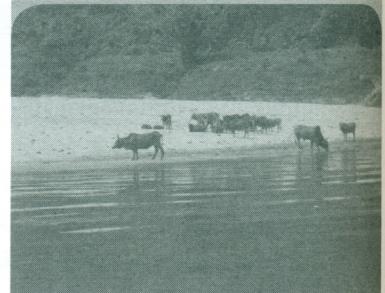
เพิ่มบทบาทของตนในประชาคมอาเซียนซึ่งต้องจับตามองว่าประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีมาตรการอย่างไร และหากข้างสารชนกันแล้วประเทศเล็กประเทศน้อยในอาเซียนจะได้ประโยชน์ หรือจะแหลกค่ายู่เพرمหานำมาจั่งสองกีเป็นเรื่องที่ชวนดิตตามตอนต่อไป

เมื่อเร็วแล่นผ่านแก่งพ้าได ก็แสดงว่าเรากำลังเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย เพราะทิวทัศน์ทั้งสองข้างทางต่อจากนี้จะเป็นเขตของประเทศไทยทั้งสองฝั่ง บรรยากาศสองข้างทางเต็มไปด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ผ่านเกาะแก่งน้อยใหญ่ หาดทรายขาวละเอียดไม่มีที่ลื้นสุด บางช่วงสองข้างจะมีการร่อนหา “คำ” ซึ่งหมายถึงหงอกคำหลายปักก่อนผู้เชี่ยวได้พบเพื่อนชาวลาวคนหนึ่งใส่ร้อยคอหงอกคำสันใหญ่ เพราะเขาเป็นลูกชายเจ้าของเรือ เลยขอชี้สิ่งท้องคำที่ออกสีแดง เพราะชาวล้านนาและชาวล้านช้าง ก็มีค่านิยมเหมือนกันคือ หงอกคำที่ต้องมีสีแดง เพราะปรากฏว่า “เจ้าหลวงคำแดง” וארักษ์ประจำดอยหลวงเชียงดาวตอนนี้เพื่อในครั้งกระโน้นคงมีลูกหลายคนแล้วกระมัง นอกจากนี้หาดทรายบนน้ำโขงยังมีผู้วิ่งว่ายน้ำหลายราย เป็นระยะ แต่ที่ไม่ค่อยพบเห็นแล้วคือความเผือก วิ่งไปตามหาดทราย บางระยะจะมีเด็กกลุ่มน้ำใหญ่ที่พากันมาเล่นน้ำโขงอย่างสนุกสนาน ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ และย้อนให้เห็นนึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างล้านนา กับล้านช้างในสมัยพระเจ้าไซย์เซหูริราช กันจะใช้แม่น้ำสายเดียวทั้งน้ำเดินทางไปกรุงเมืองเมืองเชียงใหม่ และกลับมากรุงเมืองล้านช้างในอดีต

ผ่านไปเกือบสี่ชั่วโมงเรือเริ่มชะลอเพราะถึงดุกดามยานน้ำคือบ้านก้อนตื่น ภาพแรกที่พบรเห็นคือติ่งที่สูงชัน เป็นหน้าตั้งนั่นน้ำประภูภพของพระสงฆ์ที่มาคายต้อนรับนำโดยเจ้าอาวาส และ “จ้วน้อย” ซึ่งในภาษาลาว “จ้ว” หมายถึงเณร ถักจากกลุ่มของพระสงฆ์จะมีพื้นอ้อไห้ลือมาคายต้อนรับด้วยท่าทางสดชื่น เมื่อเรือเที่ยบต่ำหัวเรือแล้วผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคยต้อนรับติ่งที่สูงชันเพื่อไปยังวัดบ้านก้อนตื่น ระหว่างทางจะพบหมู่สาว ผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคยต้อนรับคณะของเรา พบร้าคนผ่าคานแก่ยังคง “นุ่งสือ” แบบไทยอ้อ นั่นคือเสื้อผ้าฝ้ายห่มมีอยู่้มด้วยครุ่น หรือห้อม หากเป็นผู้สูงอายุจริงๆ จะ “เคียนหัว” หรือโพกผ้าแบบไทยอ้อระหว่างทางจะพบเห็นวิถีชีวิตริบูนที่เรียบง่าย ยังคงขนาดใหญ่ และเสวินสำหรับบรรจุข้าวแบบโบราณ เมื่อเข้าถึงเขตวัดพระเเนรกำลังตี “กลองบูชา” เป็นจังหวะทำงานต่างๆ อย่างเร้าใจผสานกับเสียงไฟ เสียงฟอง เสียงกลอง เจือไปกับรอยยิ้มระหว่างพื้นอ่องสองฝั่งโขง และในนั้นนี้จะพบเห็นการปักถุก ที่มีรูปแบบที่น่าสนใจและแปลกตา

เมื่อเข้าไปถึงวัดแล้วจะพบเห็นวิหารเป็นสิ่งแรก วิหารวัดนี้ก่อสร้างกันว่าในญี่ปุ่นที่สุดในแต่บ้านนี้ หากถามทัศน์ผู้เชี่ยวว่าคิดเห็นอย่างไรกับวิหาร อย่างแรกคือ “ไม่จำเป็นต์ที่ลังอย่างประหลาด ซึ่งมนต์ที่ลังที่ว่านี้คือความใส่เชื้อไว้มารยา การตกแต่งสิ่มหลังน้ำมีการตกแต่งด้วยสีทอง หรือประดับกระจกแต่อย่างใด การตกแต่งอาจเรียกว่า ว่าแบบตามมีตามเกิด หากภายในความไม่จำกันนั่นยังซ่อนความงามแบบไว้มารยา หากศิลปะพื้นถิ่นสามารถสะท้อนอุปนิสัยของเจ้าของได้ดีนั้นดี ดังนั้นสิ่มหลังนี้คงกำลังบอกถึงความใส่เชื้อ และความบริสุทธิ์ของผู้คนในแต่บ้านนี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสิ่มหลังนี้สร้างขึ้นมาใหม่เนื่องจากผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่สอง การตกแต่งภายในก็เป็นแบบเรียบง่าย ภาพเชี่ยวผาผันนั้นแม้จะไม่จำตามองค์ประกอบ แต่ผู้เฒ่าผู้แก่ก็อกตัวว่าคงงามสู๊เชี่ยวใหม่ไม่ได หากภาพที่ชาวบ้านคาดหวังได้จะท่อนความเป็นพื้นถิ่นและแรงศรัทธาต่อพุทธศาสนาได อย่างเป็นรูปธรรม

ความศรัทธาของชาวบ้านที่จะท่อนผ้าเชี่ยวที่นี่คือการใส่บาตรอ้อมสิมเข้าตู้รู้ชาวบ้านบ้านก้อนตื่นจะมารอใส่บาตรพระภิกษุ และจ้วน้อย กว่า 30 รูป การใส่บาตรของบ้านก้อนตื่นก็คล้ายกับการใส่บาตรของชาวลาวทั่วไปคือเป็นการตักบาตรข้าวเหนียว แต่พิธีกรรมของพากษาข้างคงความบริสุทธิ์ต่างจากหลวงพระบาง เมืองมรดกโลกที่นักท่องเที่ยว และแม่ค้าท้องถิ่นได้ทำให้การใส่บาตรหมดความหมายเชิงวิถีชีวิตกลับยังเดียวความหมายเชิงพาณิชย์ให้กับพิธีกรรม หากการตักบาตรนี้มีผู้สูงอายุ แม่บ้านและที่สำคัญกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาวพากันมาใส่บาตรด้วยใบหน้าสดชื่นแจ่มใส โดยจะรีบ

ทิวทัศน์สองฝั่งโขง

พระและชาวบ้านมารอต้อนรับ

จ้วน้อยตีกลองบูชา

แม่เฒ่าชาวไทย

การตักบาตรอ้มลิม

วิหารวัดก้อนดื่น

ผ้าเพคานในวิหาร

ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดบ้านก้อนดื่น

จากการใส่บาตรพระพุทธรูปในวิหารก่อน ซึ่งพระพุทศาสนานี้เข้ามาในกลุ่มชาติพันธุ์ไทย จนพบว่าได้ปฏิบัติกับพระพุทธรูป เมื่อนานกับมีนุชร์ กล่าวคือ ต้องรับประทานอาหาร เมื่ออาทิตย์หน้าก็ต้องห่มผ้า หรือก่อไฟให้ผิง และเมื่อหมอกลงจัดก็ต้องถวายผ้าเพดานเพื่อกันหมอกลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ สะท้อนความละเมียดละเอียดอ่อนของวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือวิถีปฏิบัติที่สืบทอดเนื่องมาจากศาสนาพื้นเมือง ที่ยึดถือมาตั้งแต่ต้นก็เป็นได้

การใช้ภาษาในชุมชนบ้านก้อนดื่น

หากพิจารณาด้านภาษาพบว่าชุมชนบ้านก้อนดื่นใช้ภาษาที่ปะปนกันระหว่างภาษาลาว และภาษาลื้อ บางครั้งจะใช้สำเนียงลื้อ แต่ใช้คำศัพท์ลาวประปนด้วย อย่างไรก็ตามไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะภาษาลื้อ และภาษาลาว ก็อยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน นั่นคือภาษา “ตระกูลไท – กะได” (Tai - Kadai) ภาษาตระกูลตั้งกล่าวสามารถแบ่งออกเป็นตระกูลย่อย 2 ตระกูลคือ ตระกูลไท และตระกูลกะได (อุทัยวรรณ ด่านวิวัฒน์ และคณะ, 2548: 7) ภาษาลาว และภาษาลื้อจัดอยู่ในภาษาตระกูลไท และมีคำศัพท์ร่วมกัน สามารถใช้คำเมือง หรือภาษาที่ใช้ในเขตล้านนาสืบสานได้ดี พoS สมควร

ด้านภาษาเขียนพบว่าชุมชนบ้านก้อนดื่นนี้ได้ใช้ภาษาลาว และอักษรลาว เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แต่ในพิธีกรรม เช่นการเขียนคำอุทิศ ส่วนกุศลต่างๆ นิยมใช้อักษรธรรม ซึ่งเป็นอักษรธรรมแบบลื้อ ซึ่งสะท้อนอิทธิพลของตัวอักษร ผ่านการรับพระพุทศาสนานี้จากการศึกษาข้อมูลจาก “หลักฐานเชิงประวัติศาสตร์ วัดก้อนดื่น จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่าในแขวงบ่อแก้วมีคำแม่กีริใบลานที่ Jarvis ด้วยอักษรล้านน้อยมาก พบร่องรอย 10 ผู้เก่าแก่ ไม่ปรากฏว่ามีใบลานของวัดก้อนดื่น อย่างไรก็ตาม Jarvis สามารถพบเห็นอักษรธรรมที่ยังมีชีวิตในดินแดนก้อนดื่นแห่งนี้

การมาเยือนหมู่บ้านก้อนดื่นแห่งนี้ทำให้เราพบเห็นความเรียบง่าย และสงบงาม แห่งวิถีลูกน้ำโขง ได้เห็นความผูกพันแน่นต่อพุทธศาสนา เม้าว่าพวกเขากำไร่ เจริญทางวัฒนธรรม ทว่าด้านจิตใจนักบ้านสูงส่ง และหวังว่าสายใยน้ำโขงแห่งนี้จะยังคงคุ้มค่า ที่ให้ผลลัพธ์ดีๆ เช่นมั่งคั่ง อุดมอันขัมขังสองฝั่งลำน้ำมหายานที่ ที่เป็นรากเหง้าของอุษาคเนย์ และหวังว่ามนุษย์ตัวเล็กๆ จะได้รู้ว่าธรรมชาตินั้นยังมีพลังยิ่งใหญ่ เกินกว่าที่มนุษย์จะควบคุมได้

เอกสารอ้างอิง

อุทัยวรรณ ด่านวิวัฒน์ และคณะ. (2548). แบบลักษณ์ภาษาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง. ขอนแก่น: ศูนย์วิจัยพหุลักษณ์สังคมลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.